

[Erhard Jakobsen.]

mange lærlinge, der ville være glade for at have den garanti i dag.

Kurt Hansen (VS):

Nu manglede der bare lige én ting, nemlig at lærlingene skulle have penge med hjemmefra, så havde den været helt fin, så havde den næsten været fuldbyrdet, så kan man ikke komme ret meget længere.

EFG-uddannelser må man nok betegne som en væsentlig forbedring af lærlingenes vilkår, en forbedring i forhold til de forhold, som man mange gange har været budt under mesterlæren. Det er muligt, at nogle drager de konklusioner, at nu vil mestrene ikke have lærlingene mere, de bliver for teoretiske, og hvad ved jeg. De bliver måske for teoretiske til at ville slæbe bajerne eller feje gulvet; det er nok det, der er problemet. De unge mennesker er ikke indstillet på i dag, som de var for 10 år siden, bare at gøre helt og fuldt, hvad en diktatorisk mester forlanger af dem.

Jeg vil mene, at de uddannelser, som EFG-forsøgene lægger op til, tilsigter en væsentlig forbedring for lærlingene, men den er naturligvis ikke uproblematisk. Naturligvis er kravet også vokset frem — i forbindelse med kapitalismens udvikling — om at uddannelserne skal harmoniseres, de skal ses i forhold til de krav, som industrien stiller. Det problem må naturligvis også drages med ind i den debat, man tager. Men jeg mener, vi må lægge hovedvægten på det, der for mig at se er det væsentlige, og det er umiddelbart, at lærlingene har fået noget bedre forhold, end de hidtil har haft.

SFs beslutningsforslag er inddelt i to punkter. Det første, ophævelsen af personaleloftet, ser vi positivt på. Det mener vi der kan være noget rimelighed i at få gjort. Der kan måske skaffes nogle praktikpladser dér. Det vil vi naturligvis gerne medvirke til.

I det andet punkt står der, at nu skal mestrene informeres bedre om, hvad EFG er for noget. Nu er et beslutningsforslag jo mange gange formuleret på en måde, så det ikke står meget præcist, hvad man gerne vil have frem. Jeg fornemmer, at nu skal der ligesom et propagandaapparat op at stå for mestrene, et statsligt propagandaapparat, der kan udsprede en masse brochurer om alle disse ting. Det vil jeg i hvert fald være meget

betænkelig ved. Hvis sådan noget skal laves, så mener jeg, at lærlingene og deres organisationer i meget stor udstrækning må inddrages i et sådant arbejde. Der kan komme til at udvikle sig det, at nu skal lærlingene sælges på lige fod med de røde pølser — dem, som vi ser fremstillet i ugeaviserne for Irma, for HB og Favør. Det vil jeg ikke være med til, men det er nok heller ikke det, der er tilsigtet. Jeg peger bare på problemet, og det vil jeg bede SF om at have i baghovedet.

Jeg skal fremdrage nogle problemstillinger, som er væsentlige at få draget med ind, nogle krav, vi må stille i forbindelse med EFG. Arbejdsgiverne kan simpelt hen boykotte EFG-lærlingene, hvis det passer dem. Det mener jeg i hvert fald ikke er rimeligt. Her må kravet være, at der er en stor virksomhed, der ansætter lærlinge, så må en vis del af dem være EFG-lærlinge. Det må være noget, der på en eller anden måde kan indbygges i en overenskomst. Jeg ved godt, det er en illusion at stille nogle krav direkte vendt mod den enkelte arbejdsgiver, men det må være noget, der kan indbygges i underorganisationernes overenskomster. Det vil jeg mene i hvert fald.

Samtidig er det et problem, at EFG-uddannelserne ikke giver adgang til videreuddannelser, man har ikke mulighed for at bruge EFG-uddannelsen på helt den samme måde. Det synes jeg er et problem. Samtidig mener jeg, at de bør indpasses i det statslige uddannelsessystem.

Lige til allersidst vil jeg sige, at jeg synes, at den del af uddannelsen, som foregår på skolerne, har lærlingene i for ringe udstrækning indflydelse på. Jeg mener, at nogle samfundskritiske elementer bør indgå i en sådan uddannelse, altså en form for samfundsfag, således at man prøver på at kombinere de forskellige elementer, således at det ikke udelukkende drejer sig om, at man skal finde ud af, hvad alle de forskellige 277 millioner dele på en stor trykkerimaskine, eller hvad det nu kan være for noget, hedder; man må ligesom prøve på at få fremstillet tingene som en helhed. Det mener jeg er en ret væsentlig og vigtig ting.

Jytte Røge (FP):

Når man læser de første 3 linjer i SFs forslag til folketingsbeslutning, hvori man op-